Familia Augustiniana
maart 2013

Open Vensters 50

Rondzendbrief van de Familia Augustiniana

OPEN VENSTERS
Rondzendbrief van de Augustijnse Familia-groepen in Nederland
Verschijnt 4 x per jaar

REDACTIE

Bettineke van der Werf,
Wedesteinbroek 14 06,
6546 RN Nijmegen
e@vdwerf.eu

Antoinette Reijnders
de Geerkamp 15 22
6545 HM Nijmegen
antoinettereijnders@hotmail.com

Verslagen FAN bijeenkomsten: Julia van Wel
Technische ondersteuning: Evert Jan van der Werf
Verzending: Marjette de Rechter

FAMILIA AUGUSTINIANA NEDERLAND

Bestuur:

Voorzitter:	Annemiek Alferink
Secretaris:	Ingrid van Neer- Bruggink
Penningmeester:	Hans Simis
Leden:	Evert Jan van der Werf
	Wim Sleddens o.s.a.

Website	www.familiaaugustiniana.nl
Secretariaat:	Elbeplantsoen 41
	5704 KX Helmond
Financiën	banknummer 3108366
	IBAN: NL28 INGB 0003 1083 66
	t.n.v. Vereniging FAN

Lidmaatschap FAN inclusief Open Vensters	€50,= per jaar
Abonnement Open Vensters zonder lidmaatschap FAN	€10,= per jaar
Aanvraag toezending Open Vensters:	Secretariaat FAN

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden teksten in te korten of niet te plaatsen.

VOLGENDE NUMMER:	eind juni 2013
SLUITING KOPIJ:	10 juni 2013

Inleiding:

Voor u ligt het vijftigste nummer van Open Vensters. Vanwege deze feestelijke gelegenheid is Open Vensters voor één keer in kleur. We zijn in de archieven gedoken en u zult bekende en minder bekende foto's en teksten voorbij zien komen. Maar natuurlijk ook, zoals u gewend bent, veel informatie. De foto's van deze rondzendbrief kunt u ook bekijken via de rondzendbrief op site van de FAN.
Wanneer u ergens onderweg een beeld of schilderij van Augustinus tegenkomt, maakt u de lezers van Open Vensters erg blij met een foto hiervan! Op de laatste FANdag heeft Antoinette Reijnders zich aangemeld voor de redactie. Ik ben daar erg blij mee.
Dus kan er nu weer gezegd worden:
wij wensen u veel genoegen bij het lezen van de rondzendbrief.

Bettineke van der Werf, Antoinette Reijnders

INHOUD:

INLEIDING REDACTIE

AUGUSTINUS ZEGT

BOEKBESPREKING

UIT DE FAMILIA-GROEPEN
- Familia Boskapel
- Familia Lindenholt
- Werkhoven

BESTUUR FAN
- Van het bestuur

TERUGKIJKEN
- FANdag 9 maart

STUDIEDAGEN
- Zonnebeke
- FANdag

AUGUSTIJNSE SPIRITUALITEIT EN "SOCIAL JUSTICE"

OSA INTERNATIONAL NEDERLAND

KAARTEN
- Augustinus kaarten
- Kaarsen
- Boekenleggers
- Augustinus en gebed

WEBSITES AUGUSTIJNEN

VIERINGEN

AUGUSTIJNSE AGENDA

AUGUSTINUS ZEGT ..

"En nieuw moeten we zijn,
want de sleur van het oude
dient ons niet te pakken te krijgen.
Ja, we dienen te groeien en voortgang te maken.
Juist over deze voortgang
zegt de Apostel dan ook:
"al gaan we ook ten onder naar de uitwendige mens ,
ons innerlijk leven vernieuwt zich van dag tot dag."
En dat voortgang maken moet niet zó geschieden,
dat wij van het nieuw weer oud worden,
maar het nieuwe zelf moet uitgroeien"

Augustinus En. Ps.131,1 (Bijbelcitaat: 2 Kor.4,16)

De bovenstaande tekst is het eerste Augustinus-tekstcitaat uit Open Vensters en komt uit nummer 1 , Weekend 11 en 12 februari 2000

BOEKBESPREKING:

Stadswandeling: een rondleiding door de *Stad van God* van Augustinus / Johan Beijer. De Drukkery, Schrijverspodium, 2012. - ISBN: 978-90-70174-70-5 pb € 13,50

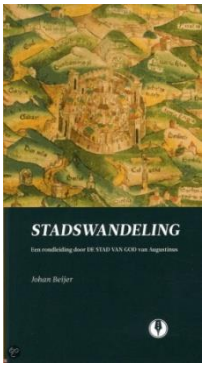

Bij citytrips wordt Rome vaak aangeprezen als *urbs aeterna, caput mundi* – de eeuwige stad, hoofd(stad) van de wereld; dat zijn nog eens bijnamen en eeuwen oud! Ammianus Marcellinus, historicus en tijdgenoot van Augustinus, bedacht het vleiende *urbs aeterna.* In zijn *Res gestae* geeft hij een literaire, gedetailleerde beschrijving van het 4de eeuwse Rome. En dan te weten dat Rome toen al lang niet meer het regeringscentrum van het laat-Romeinse rijk was. Hij overleed te vroeg, vóór 400, om als onderzoeker de verwoesting en plundering van Rome door Alarik te bestuderen. Hoe zou zijn analyse luiden van de val van Rome in 410? Zou hij een Romeinse bevolkingsgroep als (mede)-schuldig hebben aangewezen? De val van Rome maakte heel wat los: Johan Beijer, schrijver van de *Stadswandeling* vergelijkt de impact die deze gebeurtenis had met de aanslag op de Twin Towers.

In die rampzalige periode begin 5de eeuw steken vele aristocraten de zee over naar Noord-Afrika. En zo wordt Augustinus de discussie ingetrokken; wat is zijn mening over de val van Rome? Conservatieve patriciërs die pleiten voor het behoud van de traditionele Romeinse denkwereld, geven christenen de schuld. Het oude gezegde 'zolang het vuur in de Vestatempel brandt, zal Rome blijven bestaan' is waarheid geworden. Keizer Theodosius heeft de tempel laten sluiten en kijk wat er gebeurt: godin Vesta, beschermster van de haard – het sacrale hart van Rome- wordt niet meer vereerd en de Hunnen verwoesten Rome! De christenen van hun kant wijzen erop dat zij net zo goed slachtoffer waren geworden van de plunderingen, mishandelingen, verkrachtingen en moordpartijen.
'Is er dan niet één goede christen?' gaat de discussie verder, 'die waren er in Sodom en Gomorra wel!'

De christen Flavius Marcellinus, die een hoge positie aan het keizerlijke hof bekleedt en om een goede repliek verlegen zit, vraagt Augustinus om een reactie. Augustinus antwoordt in een aantal preken (o.a. *sermo* 105, en *De excidio urbis Romae – Over de verwoesting van de stad Rome*), maar Marcellinus vraagt meer, een complete verhandeling. En aangezien Augustinus beseft dat hier de reactionaire aristocraten moeten worden overtuigd die de klassieke literatuur, retorica en filosofie bejubelen, zal hij al zijn kennis van de klassieke oudheid aanwenden voor het verwoorden van zijn visie op de val van Rome. In Ciceroniaanse volzinnen schrijft hij zijn *De civitate Dei- Over de stad van God.* Met een magistrale openingszin geeft Augustinus direct zijn visitekaartje af. En hoezeer deze aanpak gewaardeerd werd, blijkt wel uit een reactie van een lezer: *'ik kan maar niet uitmaken wat ik het meest moet bewonderen: de volmaakte priesterlijke kennis, de wijsgerige stelligheid, de beheersing van de oude geschiedenis of de bekoorlijke stijl…'* (p. 15)

Augustinus reageert heel gematigd op de teloorgang van Rome: aan ieder aards koninkrijk komt een einde. Alleen in het eerste boek verwijst Augustinus nog naar Rome, daarna niet meer. Met deze aanpak tilt hij de aanleiding om het boek te schrijven naar een hoger niveau; door zijn vergelijking tussen twee steden, de hemelse en de aardse stad, wordt zijn werk zowel een apologie (boeken 1-10) als een catechese (boeken 11-22). Een meer dan complete verhandeling over het christelijk geloof, geschreven voor zowel de heidense als de christelijke elite.
De *Stad van God* heeft in de vertaling van Gerard Wijdeveld een vuistdik formaat en telt 1300 pagina's. Een stadsgids als leeshulp is echt welkom. In tien thematische hoofdstukken waarin hij telkens

een paar boeken toelicht, introduceert Johan Beijer de standpunten en de werkwijze van Augustinus. Daarbij geeft hij achtergrondinformatie en actualiseert het thema of de behandeling ervan. Soms volgt er een citaat en elk hoofdstuk sluit af met een puntsgewijze samenvatting. De *Stadswandeling* is géén bloemlezing, maar een doorlopend betoog. De heldere eenvoudige uitleg stimuleert tot het lezen van het originele werk (eindelijk, van kaft tot kaft), al is de verleiding groot om zonder brontekst verder te gaan. Neem bijv. hoofdstuk drie waarin Johan Beijer vertelt hoe Augustinus zich afzet tegen de amorele houding van de Romeinse goden waarbij hij de kritische opmerkingen van klassieke auteurs (!) citeert. Nergens beledigt Augustinus de heidenen, hij redeneert vanuit hun leef- en denkwereld. 'Deze aanpak is een uitdaging aan de Kerk in de 21ste eeuw om het gesprek met de omringende cultuur aan te gaan en niet binnen hun eigen kring te blijven.' (p. 48).

Boekbespreking door Ingrid van Neer-Bruggink

Met Augustinus op weg
Augustijnse lekengemeenschappen
spiritualiteit en organisatie
Aan te schaffen op de FAN dag
voor € 4,= per exemplaar

FAMILIA-GROEPEN

FAMILIA AUGUSTINIANA BOSKAPEL

Ons vorige verslag begon met de aantekening dat het vertrek van Joost Koopmans als pastor een flink stempel heeft gedrukt op de afgelopen maanden. Nu, die opmerking kan zo blijven staan. Het officiële afscheid van Joost is gevierd op 27 januari in de eucharistieviering van die zondag, met aansluitend een receptie en een feest waarop Joost werd herdacht en uitgezwaaid. Het was een mooie en warme dag waaraan we als familia ook een bijdrage hebben geleverd met een lied tijdens het feest. Joep Beliën versterkte ons muzikaal, zodat we met Gerrit Steunebrink over twéé violisten beschikten (en ondergetekende als blokfluitist).

We zijn intussen begonnen aan *Het werk van monniken*, al zijn we nog maar net klaar met de inleiding. De laatste keer hebben we overigens wegens kleine opkomst (ziekte en andere overmacht) even een uitstapje gemaakt naar een preek van Augustinus uit een publicatie van de Augustijnse Beweging, over wonderen, met name die naar aanleiding van de opwekking van de zoon van de weduwe in Nain (Lucas 7, 11-17). Een van de pointes van het verhaal was dat Christus iemand gemakkelijker opwekt uit het graf dan wij een slaper uit zijn bed. Voor degene die mij 's ochtends wakker probeert te krijgen was dat uit het hart gegrepen. Een belangrijkere pointe is dat opwekking uit de dood, hoe spectaculair ook, toch eigenlijk een kleiner wonder is dan opwekking tot het eeuwige leven. Toch kan dat wonder alleen herkend worden door degenen die zelf al opgewekt zijn en geloven. Hier hebben we uitvoerig bij stilgestaan.
Verder hebben we twee aspirantleden die al geruime tijd meedraaien: Gerrit Steunebrink en Hans Walkate. We hebben hen (en onszelf) gevraagd eens na te denken over hun lidmaatschap: hoe het bevalt en of en waarom ze volwaardig lid zouden willen worden. Huiswerk voor hen en voor ons.
Tot slot: het is jammer dat we met zo weinigen aanwezig waren op de laatste FAN-dag. Hopelijk wordt een volgende keer de datum niet meer verschoven. Beter een wat geïmproviseerde agenda voor de dag dan onmogelijkheden in diverse agenda's.

Karel Peijnenborg

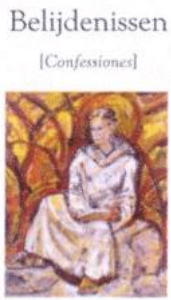

Familia Augustiniana Lindenholt

We denken in nog ongeveer twee keer het boek de Belijdenissen 'uit' te hebben. Nu ja, 'uit', je blijft er gewoon in lezen. We genieten van Augustinus' manier van lijnen uitzetten en gedachten verwoorden. Vaak vragen we ons af: wat zou Augustinus en Internet opgeleverd hebben? Als dit

allemaal al doordacht kon worden met de boeken en uitgaven die Augustinus tot zijn beschikking had, wat zou hij dan genoten hebben van de snelle manier van communicatie! Geen maanden meer wachten tot je antwoord kreeg, maar wellicht ook minder tijd hebben om na te denken over een onderwerp…..
Het blijft leuk om over te filosoferen.
En luisterend naar Augustinus komen we dan bij:
Je moet jezelf niet aanpassen aan deze wereld
Word andere mensen door je gezindheid te vernieuwen
Niet meer leven volgens je eigen soort.
Het gaat er niet om de mens naast je na te volgen
en evenmin je richten naar het gezag van iemand die beter leeft dan jij. Want u hebt niet gezegd: `Laten we de mens maken naar zijn eigen soort,' maar: "Laten we de mens maken naar ons beeld en gelijkenis." Daarmee vraagt u ons om na te gaan wat uw wil is.
En dan zijn we met elkaar wel even bezig om dat goed door te laten dringen…… leven we daar naar? Uw wil doen?
Ondertussen hebben we al wel wat ideeën over wat we hierna gaan lezen, maar we zijn er nog niet helemaal uit. Gelukkig hebben we er ook nog even tijd voor.

Evert Jan van der Werf

AUGUSTIJNSE VRAGEN AAN DE FAMILIA'S

Hoe weten de lekenaugustijnen zich betrokken
bij de spiritualiteit van Augustinus,
en hoe leven zij van daaruit.

Elke vier jaar houdt de Nederlandse Provincie van de Augustijnen haar kapittel. Alle aspecten van leven en werken worden dan gezamenlijk besproken, doorgaans aan de hand van een Nota. Daarnaast is er het Tussenkapittel, een tussentijds moment op de helft van elke periode van vier jaar, om te bekijken of wat er afgesproken was ook werkt.
Nu is de 'lekenbeweging' nieuw in onze Orde. Ze kan al terugkijken op een aantal jaren ervaring, maar op de agenda is ze een betrekkelijk nieuw item. In oktober van dit jaar, 2012, is op zo'n

tussentijds vergadering de vraag gesteld om de volgende keer een echte Nota te hebben, die dan zou moeten gaan over de vraag hoe de lekenaugustijnen zich betrokken weten bij de spiritualiteit van Augustinus, en hoe zij van daaruit leven.
Onlangs, op de Algemene Ledenvergadering van 3 november in Werkhoven, heb ik dit verzoek aan de vergadering doorgegeven. Het verzoek werd verstaan en kreeg gehoor. Er werd afgesproken dat ik het ook schriftelijk zou doorgeven, in het eerstvolgende nummer van Open Vensters. – Bij deze, dus.

Wim Sleddens OSA

EEN ANTWOORD VAN WERKHOVEN:

Augustijnse vragen

Hoe weten de lekenaugustijnen zich betrokken bij de spiritualiteit van Augustinus en hoe leven zij van daaruit.

Het verzoek van Wim Sleddens in de algemene Ledenvergadering van de Familia Augustiana was om antwoord te geven op deze vraag met als doel te komen tot een nota over de lekenbeweging in de Orde.
'Het verzoek werd verstaan en kreeg gehoor', schrijft Wim Sleddens in Open Vensters.
Ja, daar zit ik nu om gehoor te geven in woorden wat ik denk erstaan te hebben. In de context waarin deze vraag gesteld wordt zingen mijns inziens verschillende vragen mee.

Eerste vraag:

Wat bezielt de lekenaugustijnen eigenlijk om een belofte af te leggen, waarbij ze hun verbinding met de Orde uit te spreken?
Wat dóen ze eigenlijk in hun dagelijks leven om gestalte te geven aan de Augustijnse spiritualiteit?
Hoe geven ze hun betrokkenheid bij de Orde vorm?

Deze legitieme vraag is allereerst een hele individuele vraag, ik word zelf aangesproken. '*Zeg Jurianne*, je hebt je belofte gedaan.
Hoe laat jij je betrokkenheid bij de orde nu eigenlijk blijken? Hoe geef jij nu vorm aan die Augustijnse spiritualiteit en wat is dat dan? Ja, wij vragen ons dat ook wel eens af,[1] maar we vragen het nu aan jou.'

[1] Paul Clement /Omzien en verdergaan/ Augustijns forum jaargang 11 nr 4 Vraag is: wat is precies 'onze spiritualiteit'?

Ja, dat is me min of meer overkomen. Ik kwam in 1998 de Werkhofgemeenschap binnen, de kapel, de gezamenlijk voorbereide vieringen, de muziek, de stilte, de gezelligheid, ik vond iets wat ik daarvoor nog nooit gevonden had.

Het adagium van mijn opvoeding was immers: Christen zijn dat doe je in de praktijk, niet alleen op zondag en niet in een instituut. Ik miste het delen, de dialoog, het samen kerk zijn. Openheid, vuur, samen op weg naar God. Ik ben gebleven en deed een ontdekking.
Wat ik daar vond heeft een diepere laag, een voedingsbodem die daar neergelegd is door de zusters Augustinessen. Dàt was het wat mij raakte. In de menselijke ontmoeting daar is God, ik had het altijd al geweten, maar nu zat ik er middenin. Maar ik wilde midden in de bron zitten. Daarom werd ik lid van de Familia Augustiana, ging ik Augustinus lezen. Als we [2] lezen en met elkaar delen wat we aan de tekst ervaren, wat de tekst voor ons betekent dan hebben we het over wat ons bezielt en bezighoudt dan zijn we samen op weg naar God. We gaan samen naar ons innerlijk. Om werkelijk te komen waar ik wilde zijn deed ik mijn belofte. Ik was thuisgekomen.
Wat houdt mijn belofte dan in? Hoe dóe ik het dan in de praktijk? Gelijkwaardigheid en dialoog zijn, naast andere zaken die in de regel van Augustinus voorkomen, de waarden die ik steeds in het vizier probeer te houden. Het besef dat we allemaal op weg zijn naar God. Ik probeer stil te staan bij de intenties van waaruit ik handel.
Wie ben ik? Welk aandeel heb ik in verhoudingen? Te zien wat mijn rol en taak is. Naar binnen te gaan, een zo eerlijk mogelijke dialoog met mezelf aan te gaan. Te aanvaarden wat is….

[2] Augustinusleeskring WHG

In de formulering van de kerntaken van het beroep, waarvoor ik opleid is op mijn initiatief iets toegevoegd over de grondhouding van gelijkwaardigheid en erkenning van elkaars verschil.
Kerntaak 1[3] Regisseren van Veiligheidsvraagstukken.
Beroepshandeling 1-1 Een actieve bijdrage leveren aan een cultuur van gelijkwaardigheid met respect voor ieders autonomie en bijzondere expertise. Ik probeer af te stemmen op welke student ik tegenover me heb. Te zien, niet te oordelen, hoewel ik wel moet bèoordelen. Er is géén gelijkheid, maar wèl gelijkwaardigheid. Augustijns zijn/doen betekent daarbij voor mij het vuur brandende houden, een open mind proberen te houden, te ontmoeten, steeds de dialoog te zoeken, me verbinden met de wereld.
En hoe geef ik mijn betrokkenheid bij de Orde nu concreet vorm en inhoud? Dat is zoeken. Bij een bijeenkomst van de Augustijnse beweging vertelde Bob Bodaar over het onderwijsproject.
Daar had ik een aanknopingspunt waar ik mijn deskundigheid misschien voor in kan zetten. We gaan kijken of dat ook zo is.

‘ *Zeg Werkhovengroep,* hoe geven jullie nu vorm aan die Augustijnse spiritualiteit en wat is dat dan? Ja, wij vragen ons dat ook wel eens af, maar we vragen het nu aan jullie.’
Hoe laten jullie je betrokkenheid bij de Orde nu eigenlijk blijken?
Oh oh, hier kun je helemaal niet meer spreken van één persoon, één groep, één gemeenschap die daar een antwoord op kan geven.
Dan begin ik maar met een klein verslagje over wat er op een avond van de Augustinusleeskring daarover aan de orde kwam, (leden van de leeskring zijn lekenaugustijnen, leden van de Familia Augustiana, leden van de Werkhofgemeenschap en andere geïnteresseerden).
Bob Bodaar leidde de vraag in. Zo ongeveer 15 jaar geleden is de Orde begonnen om te bekijken op welke manier zij de continuïteit van haar Augustijns spiritueel erfgoed gestalte kan geven door het aan anderen door te geven. Het Augustijns instituut bestaat nu al 20 jaar en is een groot succes. De Augustijnse beweging, de Familia Augustiana, de Fraterniteit zijn allemaal vormen waarin de verbondenheid met de Augustijnse spiritualiteit tot uitdrukking komt.

[3] Kerntaken Integrale Veiligheidskunde HU

De mogelijkheid bestaat dat mensen die zich bij de Orde betrokken voelen een belofte afleggen waarbij ze hun verbondenheid met de orde uitspreken. Bob heeft de indruk dat na al deze beweging om deze zaken vorm te geven de zaken wat tot stilstand zijn gekomen. Hedy en Leo herkennen dat wel. Hedy doet al een hele tijd moeite om leden van de Werkhofgemeenschap te betrekken bij de Familia, door onze bijeenkomsten aan te kondigen in de 'Berichten', persoonlijk uit te nodigen etc. etc. Maar het lééft niet echt.
Leo merkt op dat we bij de Familia steeds dezelfde gezichten zien. Er lijkt niet echt groei en beweging in te zitten. Zelf heb ik een wat andere kijk. Er is door de Orde heel veel gezaaid, er zijn plaatsen gegroeid waar mensen elkaar kunnen ontmoeten op Augustijnse grond. Grond in de zin van plaatsen van samenkomst. Grond in de zin van de kernwaarden van Augustinus. Plaats voor ontmoeting, in zo veel mogelijk open staan voor elkaar, in dialoog te zijn met elkaar en met de samenleving, om betrokken en dienstbaar te zijn vanuit ieders mogelijkheden en vanuit ieders behoefte.

Het lijken nu misschien schaarse plekken, misschien zijn het ook plekken die nu niet groeien, misschien zijn het plekken die vergaan en waaruit weer iets heel anders voortkomt?
Dat die plekken er zijn……., bedenk dan even dat je in de 'wereld' bijna niet meer kunt vertellen waar je mee bezig bent, want 'geloven' is voor mensen die in sprookjes geloven en het is je bijna niet voor te stellen dat een mens met gezond verstand aan zoiets meedoet en in kerkverband nog wel???
Toch is er veel belangstelling voor en vraag naar wat er nog meer is dan materie, vragen naar zingeving. Waar en hoe secularisatie en de vraag naar spiritualiteit elkaar in de toekomst gaan ontmoeten is nu nog niet te zien. Tenminste niet in de zin van in welke vormen dat inbedding krijgt.

We komen te spreken over ‘Wat is nou eigenlijk Augustijns?’
Dan gaat het over de Werkhofgemeenschap. Hedy roept: ‘Kijk eens wie we zijn, wat we doen.’ We vullen elkaar aan, woorden als openheid en gastvrijheid vallen. ‘Waar vriendschap is en liefde daar is God’, zingen we. Het motto: Nièt gelijke monniken gelijke kappen. Nee, ieder zien in zijn eigenheid en behoefte. Heel concreet ervoor pleiten dat uitvaartdiensten niet alleen voor WHG leden zijn, maar voor ieder die dat vraagt. Bereid zijn te delen vanuit de gemeenschap. Dat leerden wij immers van de zusters.
We vierden onlangs de 100ste verjaardag van zuster Maria Clara van Beek. Wij eren de zusters, hun spirituele vitaliteit is ongeëvenaard. Het vuur, het hart en de wijsheid stralen zij uit. Zij eren ons ook, omdat we doorgaan met wat zij ooit begonnen zijn.

Josephine verzorgt rondleidingen door het klooster, er zijn veel belangstellenden die wat daar gesticht is tot zich nemen. Bob vult aan dat die belangstelling ook voor Mariënhage geldt.
Wilma voegt toe: Anderen zeggen wel: ‘Kijk eens wat je gezaaid hebt, maar dat zie je zelf niet en dat hoeft ook niet.’ Nee, antwoordt Bob, het hoeft niet, maar het zou leuk zijn als je het wèl ziet.
Vanuit de Werkhofgemeenschap krijgt de betrokkenheid bij de Orde gestalte door:
Het erelidmaatschap van de zusters Augustinessen.
Onze voorgangers:
Bob Bodaar, Paul Clement, Henk Kroon en Joop Smit.
De Augustijnse leeskring.
Deelname van een aantal leden van de WHG aan de Augustijnse beweging.
Een aantal leden van de WHG zijn lid van de Familia Augustiana.

Tweede vraag:
Deze vraag is een vraag vanuit de orde. Hoe zorgen we voor de continuïteit van de Augustijnse spiritualiteit? ‘Wat ons beweegt en

bewogen heeft is de moeite waard om door te geven.'[4]Wie kunnen we daarbij inschakelen, welke mogelijkheden en kansen liggen er?
'Zeg lekenaugustijnen, betrokkenen, leden van de Familia Augustiana, leden van de Fraterniteit kunnen we en hòe kunnen we jullie nu inzetten een antwoord te zoeken op deze vraag.'
In het artikel van Paul Clement 'Omzien en Verdergaan' Augustijns forum nr.4 lees ik: *'Dat noopt ons om plannen te maken om, al dan niet met meer hulp van lekendeskundigen' de bestuurbaarheid te bewaren en om serieus - eventueel met de hulp van 'Rome', de Familia Augustiana en/of andere provincies - de mogelijkheden te onderzoeken om de Augustijnse spiritualiteit voort te zetten.*
Deze vraag kan ik alleen vanuit mijzelf beantwoorden. Er is belangstelling. Het is een zoeken hoe we elkaar kunnen vinden. Daar is ontmoeten voor nodig. Daar zijn mensen voor nodig die zich willen inzetten om die ontmoetingen te organiseren en voor te bereiden. Daarvoor is het nodig de vragen te concretiseren anders blijven ze rondzingen en komen ze niet op de grond.

'Zeg, hele gemeenschap rond Augustinus hoe stellen we vragen en zoeken we antwoorden in de wereld waarin we leven en in ons eigen leven vanuit de Augustijnse spiritualiteit?'
De vraag die Bob Bodaar stelt in hetzelfde artikel: 'Wat betekent het in deze tijd om samen op zoek te gaan naar God, de kerk, elkaar, om mensen met wie je verbonden bent te dienen en om een ieder te geven wat hij nodig heeft?'
Deze vraag en het zoeken naar een antwoord lijkt me voor ieder individu, iedere groep, ieder initiatief (ik denk aan de onderwijswerkgroep), iedere geloofsgemeenschap een voortdurend thema.

Tot slot.

De beweging van de Augustijnse Orde en de lekenaugustijnen is er een van wisselwerking. Vanuit de Familia groepen is de vraag ontstaan naar de mogelijkheid om een belofte te doen.

---

[4] Paul Clement /Omzien en verdergaan/ Augustijns forum jaargang 11 nr 4

De groepen verdiepen zich in de spiritualiteit van Augustinus. Een ieder geeft daar op eigen manier vorm aan in het dagelijks leven. Vanuit de Werkhofgemeenschap zijn er gesprekken gevoerd hoe wij na onze verzelfstandiging onze Augustijnse roots zouden kunnen bewaren. Is er gezocht naar en aansluiting gevonden bij de Familia Augustiana. Onze zusters hebben deelgenomen aan intern beraad hierover. We hebben gezamenlijke wensen, verlangens en doelen. Laat dat ons uitgangspunt zijn.
In de ontmoeting ligt ook hier het antwoord besloten.

Jurianne Kemming

Aan de abonnees van Open Vensters:

Wilt u het abonnementsbedrag voor 2013 ad € 10 s.v.p. zo spoedig mogelijk overmaken.
IBAN: NL28 INGB 0003 1083 66.
t.n.v. FAN, onder vermelding van 'abonnement Open Vensters 2012'

Penningmeester FAN

Van het bestuur: Contributie verhoging

Door de Algemene Ledenvergadering, gehouden op 3 november 2012 in Werkhoven, is met algemene stemmen het voorstel aangenomen de contributie met ingang van 2013 te verhogen naar € 50,-- per jaar. Hiermee is voldaan aan het gestelde in artikel 6 van de statuten. De penningmeester vraagt u daarom bij de betaling van uw contributie hiermee rekening te willen houden om extra en onnodig werk te voorkomen.

Hans Simis – penningmeester

Dit bericht was in de vorige Open vensters weggevallen, de redactie

Wilt u er s.v.p. aan denken de contributie voor 2013 *ad € 50,=* ***over te maken*** € 50 s.v.p. voor 1 maart overmaken.
IBAN: NL28 INGB 0003 1083 66. t.n.v. FAN
Op de algemene ledenvergadering van 1 november 2007 is afgesproken dat, wanneer € 50,= een bezwaar is, een lager bedrag mogelijk is. Ook een hoger bedrag is van harte welkom.

VAN HET FAN BESTUUR

TERUGKIJKEN: FANDAG 9 MAART 2013

In het gastvrije Mariënhage luisterden

Augustijnen en FAN-leden naar de spreker dr. Martin Claes. In zijn proefschrift *Exercitatio mentis* heeft hij geanalyseerd hoe Augustinus als docent zijn studenten brengt tot verwondering, bewustwording, bezinning, verinnerlijking en op basis daarvan tot verkondiging. Studie is voor Augustinus gericht op levensverandering, vernieuwing. Voor de Familia Augstiniana had Martin Claes deze ochtend een viertal oefeningen uitgewerkt met verschillende teksten, reflecties en vraagstelling of gedachteoefening. Zo stonden in de eerste meditatieve tekst de verwondering en verinnerlijking centraal: door met verwondering naar je eigen gedrag te kijken, dus als vragende, open houding, ontdek je meer van jezelf. Je komt op deze manier dichter bij je innerlijk. En weten uit welke bron je put om te zijn wie je bent, helpt weer om voor anderen zichtbaar te maken waarom je zo bent. De oefeningen waren alle even zinvol en zingevend, maar de tijd dwong ons ons te beperken tot één oefening die we na de inleiding in kleinere groepen bespraken *(zie foto's).*

Een van de richtvragen was 'Hoe kan de FAN met Augustinus' weg van verinnerlijking (geloof) en verkondiging eraan bijdragen dat de mens opnieuw centraal wordt gesteld in onze hedendaagse samenleving?' In de plenaire zitting die daarop volgde bleek dat de deelnemers de FAN als een echte (lokale en landelijke) gemeenschap ervaren; hoewel we heterogene groepen zijn, leerden we elkaar verstaan, waarbij we ons voeden met Augustinus' teksten naar augustijns voorbeeld en deze spiritualiteit proberen we ook uit te dragen, afhankelijk van de toehoorder.

Deze bezinning bleek een goede opmaat voor het functioneren van onze familiagroepen met het oog op de toekomst: waar staan wij over bijv. vijf of tien jaar? De internationale contacten tussen de augustijnse lekengroepen nemen toe, lukt dat ook binnen Nederland? Kunnen onze groepen doorgroeien? Hoe zouden we meer naar buiten kunnen treden ? Over tien jaar zijn de augustijnen wel heel oud… Hoe gaan we

verder? Tijdens de ALV is afgesproken de volgende ontmoetingsdag, 9 november, onze FAN-positie nu en in de toekomst tegen het licht te houden.

Elke ontmoetingsdag verloopt in een prettige sfeer, maar deze dag had een feestelijk tintje: er hing een meters lange vlaggetjesslinger gemaakt van de 50 verschenen nummers van Open Vensters. Ruim 12,5 jaar geleden verschijnt deze rondzendbrief al. Vooruitlopend op dit gouden jubileum kreeg Bettineke als dank voor haar drijvende kracht binnen de redactie van Open Vensters een biedermeiertje aangeboden.

Het dagthema 'verwondering en verinnerlijking' opende met de inleiding op deze dag (Conf, X,65), de lezing en de bespreking bouwden het verder uit en de gebedsdienst pakte het weer op. De parabel van de verloren zoon (Lc 12, was tevens de evangelielezing voor zondag 10 maart) illustreerde de verinnerlijking: de zoon kwam tot inkeer en keerde terug naar zijn vader. En zo ook verstonden wij het lied 'Als God ons thuisbrengt'. Heeft u een idee, onderwerp, thema of vragen die u graag op de volgende ALV op 9 november wilt bespreken, laat het ons dan even weten.

Namens het Bestuur FAN, Ingrid van Neer-Bruggink, secr.

Op verzoek de tekst van Augustinus die ik gebruikt heb op de FANdag.
En nogmaals met dank voor alle verrassingen! Bettineke van der Werf

Laat iedereen doen wat zij of hij kan.
Als je iets niet kunt, doe je dat toch nl. in degene die het wèl kan,
als je blij en dankbaar bent dat die ander wèl kan wat jij niet kunt.
Wie minder kan moet een ander die meer kan niet afremmen.
En wie meer kan moet een ander die niet zoveel kan niet opdrijven.
In ons geweten staan wij voor God,
en aan elkaar zijn we onderlinge liefde schuldig.
Door zijn kracht die in ons werkt is de Heer in staat
om in ons veel meer tot stand te brengen
dan wij zouden willen vragen of zelfs maar kunnen bedenken.

Augustinus in zijn brief aan Proba

Animus pascitur
Unde laetatur

Mijn ziel voedt zich
waar zij haar vreugde vindt
Belijdenissen boek XII

De eerste Open Vensters verscheen in februari 2000, naar aanleiding van het weekend 11 en 12 februari, waar op Mariënhage de prille lekengroepen elkaar een weekend lang troffen. Hij had als ondertitel: Integratie van Orde, Provincie en Familia. Het initiatief tot Open Vensters kwam van Martijn Schrama en Ingrid van Neer. Ingrid heeft destijds de titel bedacht. De volgende Open Vensters verscheen datzelfde weekend al! In december 2000 verscheen nummer 3. Met daarin een *Augustinus zegt* en een boekpresentatie als begin tot een vaste rubriek. Het had al wel een andere ondertitel gekregen, namelijk: *Rondzendbrief van de Familia Augustiniana!*
De redactie bestond toen uit Wim Sleddens, Luc habets en André Witlox. Er werd de wens in uitgesproken om het blad 4 keer per jaar te laten verschijnen. Nummer 4 zag het licht met verschijningsdatum

juni 2000, maar kwam in 2001 uit... Vanaf nummer 5 ben ik bij de redactie gekomen met als zorgpunt OV *regelmatig laten verschijnen.* Nummer 5 verscheen januari 2002. We zijn inmiddels toe aan nummer 50! Met nog steeds *Augustinus zegt*, een boekverslag en het wel en wee van de familiagroepen. Er zijn redactieleden bijgekomen en redactieleden weggegaan. Ik noem André Witlox, Luc Habets, Eric Luiten, Joep Beliën en Margrit Detmers vanuit de familia en Martijn Schrama, Gerard van Hoof en Wim

Sleddens vanuit de Augustijnen. Het met elkaar in contact blijven was en is de belangrijkste drijfveer voor Open Vensters. Er is veel veranderd in de afgelopen jaren! Ik ben altijd erg blij geweest met de technische ondersteuning van Evert Jan en Jan Martijn. De afgelopen FANdag heeft ook een nieuw redactielid opgeleverd: Antoinette Reijnders. Welkom!

Bettineke van der Werf

AUGUSTINUSDAG 2013 ZONNEBEKE

Vandaag leven als christen … in een pastorale eenheid,
voegen we er buiten de titel volledigheidshalve aan toe. In onze tijd van grote overgangen is de Kerk voor vele christenen de steen des aanstoots. Voor de enen staat ze niet voldoende open voor de toekomst en voor de anderen is ze niet trouw genoeg aan haar verleden. Nu we afscheid nemen van een door en door katholieke cultuur, heeft de Kerk een slechte pers. Parochies vervellen alweer van 'federaties' in nieuw op te richten 'pastorale eenheden'. Er wordt al langer over gepraat. “Ach, het zal onze tijd nog wel duren”. Maar nee, zelfs met oogkleppen op, kun je er niet meer onderuit. Het wordt menens! Dat schept onrust, verwarring … en toch als we maar enigszins wegkomen vanonder die kerktoren – en beslist niet meer dan nodig – ontplooit er zich een schitterend vergezicht, waar alles weer helder wordt. Een omgeving waar we opnieuw ten volle ons christen-zijn kunnen beleven zoals het hoort. Los van elke kramp ons vanuit de Schrift geroepen te weten om samen het geloof te vieren, te leren en elkaar in geloof te dienen. Christen zijn in een pastorale eenheid behelst zoveel meer dan die zoveelste reorganisatie. Het is een definitieve stap voorwaarts.
Op deze studiedag, gaan we door – als tussentijdse uitloper van het Steek-overproject (2012) – op het elan van het Leerhuis 'Kerk-binnenste-buiten' en we verdiepen we ons in het 'Handvest voor de Pastorale Eenheid' van het Bisdom Brugge en de rol daarin van alle mogelijke betrokkenen. Maar we starten vanuit de inzichten van kerkvader Sint-Augustinus.
Augustinus erkende als weinig anderen de zwakheid en de zonde van de Kerk. Toch heeft er haast niemand de Kerk met meer passie

verdedigd dan bisschop Augustinus. Ondanks al haar zwakheid ervaart hij de Kerk gewoon als onmisbaar. Om te geloven en om als christen te leven, kun je immers niet zonder Kerk. Voor Augustinus is de kerkgemeenschap vrouwelijk en moederlijk: op een of andere manier staat de kerk aan de wieg van het geloven zelf. Je kunt niet je zelf gelovig *maken*. je moet het geloof ontvangen van andere christenen en vooral van een gelovige gemeenschap, waarin Jezus werkzaam is. Die Bijbelse visie van Augustinus kan ons in onze actuele kerkelijke veranderingen inspireren…

Programma

09.30 – 10.00 u.	Onthaal met koffie, thee ...
10.00 – 10.15 u.	Welkom, inleiding en mededelingen door diaken Lode Caes
10.15 – 11.15 u.	Conferentie*,* Lode Aerts, vicaris voor opleiding en vorming in het bisdom Gent, grasduint in de teksten van deze kerkvader, laat ze ons fijnproeven en gooit ze op ons leven en ons kerk-zijn
11.15 – 11.30 u.	Korte pauze
11.30 – 12.15 u.	Afsluit conferentie, gelegenheid tot het stellen van vragen en discussie
12.15 – 13.45 u.	Lunchpauze*,* broodbuffet met soep …
13.45 – 16.00 u.	Leven als christen in een pastorale eenheid, begeleiding Lode Caes, permanent diaken, in de Federatie Sint-Augustinus, Zonnebeke.
16.00 – 16.30 u.	Gebedsdienst

Daarna Tijd en ruimte voor ontmoeting bij een natje en een droogje .

Datum: *Zaterdag 13 april 2013* vanaf *9.30 u*.

Locatie: Basisschool 'De Wijzer',
Ieperstraat 2a, Zonnebeke
Deelname graag inschrijven liefst voor *10 april 2013*
via kerkinzonnebeke@gmail.com
Vrije bijdrage; Syllabus beschikbaar
Info: *Lode Caes, diaken,* tel. 0478 32 52 55,
lode.caes@telenet.be
www.kerkinzonnebeke.be

STUDIEDAGEN

De Ontmoetingsdag van de FAN
is op 9 november 2013 in Lindenholt in Nijmegen.
Het programma volgt nog.

AUGUSTIJNSE SPIRITUALITEIT EN "SOCIAL JUSTICE"

Wanneer ik dit schrijf zitten we midden in de Veertigdagentijd, een tijd van bezinning. Als vanzelf gaan mijn gedachten terug naar het laatste weekend in januari. In Hammersmith vormen vier leken, Anna, Claire, Gabriella en Megan, een gemeenschap in een van de huizen van de Augustijnen. Anna, Claire en Megan heb ik leren kennen in Rome, tijdens het lekencongres. In dat weekend hielden ze een bezinningsweekend in hun huis in Londen. Joe Kelley, die de week daarvoor in Malta een lezing gaf, zou de inleider van het weekend zijn. En ook ik mocht komen. Kortom, die vrijdagochtend zat ik 's ochtends al vroeg in het vliegtuig naar Londen, Het voelde erg goed om elkaar weer te zien. Vrijdagavond waren we dan compleet en hadden we volop tijd om elkaar te leren kennen, en vooral om gezellig bij te kunnen praten.
Thema van het weekend was wat Joe Kelley de drie M'en uit de belijdenissen noemde: Motivation, Meaning en Movement. Augustinus stelt in zijn belijdenissen heel veel vragen, maar beantwoordt er zelf weinig. Hij nodigt je uit om tot jezelf te komen, en jezelf de vraag te stellen: wat beweegt jou? wat is jouw innerlijke drijfveer? In paren zijn we hierover in gesprek gegaan. Al wandelend kwamen Gianni Notarianni en ik aan de praat. Over Austin Forum dat net opgericht is in Hammersmith, over "onze" stichting en vooral hoe we met deze initiatieven de verschillende gemeenschappen willen ondersteunen. Hoe we jongeren willen bereiken.

Als vanzelf kom je dan in de volgende M: meaning. Waar komt je drijfveer vandaan? Wat kun je voor die ander, en daarmee de Ander betekenen? Wat is jouw talent dat je kunt inzetten? Wonderwel sloten de lezingen van dat weekend, over de velen gaven van de

Geest, feilloos aan bij het thema: ieder heeft zijn eigen talent gekregen, en daarmee zijn eigen unieke plaats in het ene lichaam van Christus. Als we allemaal oog zijn, zijn er geen oren. Als we allemaal hand willen zijn, is er geen voet.
Augustinus laat ons zien dat we vanuit die innerlijke motivatie niet stil mogen blijven zitten. Geraakt - moved - worden we uitgedaagd om met onze talenten bij te dragen aan dat ene lichaam van Christus. Hoe kun jij met jouw talent een steentje bijdragen?
Zo vormde het weekend een geweldige inleiding op de nationale jeugdbijeenkomst in Engeland rond het thema: "Hello... is it me you're looking for?". Het voelde goed om met een klein, internationaal, gezelschap intens bezig te zijn rond de drie M'en. Maar er was ook meer dan genoeg tijd voor gezelligheid. Moe maar voldaan kwam ik maandagavond thuis, met in Augustinus' geest, genoeg stof tot nadenken. Kortom, een geslaagd weekend voor herhaling vatbaar.

Jan Martijn van der Werf

OSA International Nederland

Heeft u een goed idee voor een activiteit om geld te werven, weet u bijvoorbeeld een goede plaats om posters op te hangen, of om folders neer te leggen? Houdt u binnenkort een bijeenkomst? Laat het ons weten, alle hulp is meer dan welkom! Uiteraard kunt u ook financieel bijdragen aan OSA International Nederland. Wij zijn altijd te bereiken via e-mail: info@osainternational.nl. Uiteraard zijn wij erg blij met donateurs, maar ook eenmalige giften zijn van harte welkom! Namens de Stichting OSA International Nederland,
Wim Sleddens (voorzitter), Jonas van de Wiel (secretaris)
Jan Martijn van der Werf (penningmeester)
bankrekening: 12.66.22.477 IBAN: NL55RABO0126622477
BIC: RABONL2U Rabobank, t.n.v. Stichting OSA International NL te Eindhoven.

AUGUSTINUS EN GEBED

Op de Nederlandse Augustijnen site (www.augustijnen.nl) staat elke dag een lezing uit het Augustijns Brevier.

KAARTEN MET TEKSTEN VAN AUGUSTINUS

Kaarten met teksten van Augustinus met initiaal van Mariarosa Guerrini osa zijn te koop bij de Familia Augustiniana Lindenholt. Per set van 5 kaarten met 5 enveloppen kosten ze € 5,= (exclusief verzendkosten).

Kaarten met afbeeldingen van de teksten uit de Regel (Mariënhage, Eindhoven) zijn te koop bij het Augustijns Instituut in Eindhoven en bij het provincialaat. € 1,= per stuk (exclusief verzendkosten).

BOEKENLEGGERS

Er zijn 5 verschillende boekenleggers met teksten van Augustinus. Ze kosten €1,= per stuk en zijn verkrijgbaar op FANdagen.

KAARSEN

Kaarsen met het Augustinusraam uit Amsterdam zijn te koop via de groep Amsterdam.

BOEKJE

Door de Familia uit Amsterdam is een boek uitgebracht onder de titel ‘Het leven van St. Augustinus’. De hierin weergegeven levens-beschrijving van de kerkvader is gebaseerd op het boek ‘Augustinus, de boodschap van een leven’ van Vera Paronetto. In dit boek worden voortdurend Augustinus’ levensomstandigheden en zijn werken met elkaar in verband gebracht. Tegen betaling van € 3,-- kunt u in het bezit van dit boek komen. De meeropbrengst is bestemd voor de Stichting OSA International Nederland.

@ VOOR DE INTERNET (BE)ZOEKERS @

Familia Augustiniana:	www.familiaaugustiniana.nl
Augustijnen algemeen:	www. augustinians.net
Augustijnen Nederland:	www.augustijnen.nl
Augustijns Instituut nl:	www.augustijnsinstituut.nl
Augustijns Instituut be:	www.augustiniana.net
Augustijnse beweging:	www.augustijnsebeweging.nl
St Augustine Day by day:	www.artsci.villanova.edu/ dsteelman/augustine/

VIERINGEN:

Zondag 10.00 u
oecumenische viering
Werkhofgemeenschap

Woensdag 19.30 u
Meditatieve viering Boskapel

Donderdag 7.45 u
Morgengebed Lindenholt

AUGUSTIJNSE AGENDA

28 augustus 2013	Augustinusfeest
9 november 2013	FAN dag Eindhoven